

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-05-88/2-PT
Datum: 22. decembar 2008.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM II

U sastavu: sudija Carmel Agius, predsjedavajući
sudija O-Gon Kwon
sudija Kimberly Prost, pretpretresni sudija

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 22. decembra 2008.

TUŽILAC

protiv

ZDRAVKA TOLIMIRA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA ODOBRENJE DA PODNESE
DRUGU IZMIJENJENU OPTUŽNICU**

Tužilaštvo:
g. Peter McCloskey

Optuženi:
Zdravko Tolimir

Prijevod

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu tužilaštva za odobrenje da podnese Drugu izmijenjenu optužnicu radi ispravljanja pogrešno navedenih paragrafa i brisanja dva incidenta vezana za krivična djela, s dopunama", podnesenom 16. oktobra 2008. (dalje u tekstu: Zahtjev),¹ i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Optuženi Zdravko Tolimir je prvobitno bio obuhvaćen zajedničkom optužnicom sa Radivojem Miletićem i Milanom Gverom.² Tužilaštvo je 28. augusta 2006. podiglo zasebnu optužnicu protiv ovog optuženog.³ Tužilaštvo je 11. juna 2007. dostavilo Izamijenjenu optužnicu kojom je ispravljena Optužnica od 28. augusta 2006.⁴ Pretpretresni sudija je 3. jula 2007. usmeno odobrio zahtjev tužilaštva za odobrenje da izmijeni optužnicu⁵ u skladu s pravilom 50(A)(i)(c) Pravidnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik),⁶ a Predložena izmijenjena optužnica postala je važeća Optužnica u ovom predmetu (dalje u tekstu: Optužnica).⁷

2. Optuženi je 30. oktobra 2007., u roku koji je odredio pretpretresni sudija, u skladu s pravilom 72, dostavio podnesak kojim osporava nadležnost Međunarodnog suda, nedostatke u formi Optužnice i razdvajanje nekih tačaka Optužnice.⁸ Pretresno vijeće je taj podnesak odbilo 14. novembra 2007. (dalje u tekstu: Odluka od 14. decembra 2007.).⁹ Optuženi je 28. jula 2008. dostavio drugi podnesak kojim osporava nadležnost Međunarodnog suda i formu

¹ Zahtjevu su priložene dvije dopune: Dopuna A, Druga izmijenjena optužnica sa priložima od A do E (dalje u tekstu: Dopuna A) i Dopuna B, verzija Druge izmijenjene optužnice s "označenim izmjenama" i Prilog C (dalje u tekstu: Dopuna B).

² *Tužilac protiv Tolimira, Miletića i Gvere*, predmet br. IT-04-80-I, Optužnica, 8. februar 2005.

³ *Tužilac protiv Tolimira, Miletića i Gvere*, predmet br. IT-04-80-I, Odluka po zahtjevu tužilaštva za daljnje ukidanje naloga o neobjelodanjivanju, 25. februar 2005.

⁴ *Tužilac protiv Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-I, Optužnica, 28. august 2006.

⁵ Podnesak tužilaštva s Izamijenjenom optužnicom i priloženim dodacima A, B i C, 12. juni 2007.

⁶ Daljnje stupanje pred Sud, T. 21–22 (3. juli 2007.).

⁷ *Tužilac protiv Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-I, Izamijenjena optužnica, 12. juni 2007.

⁸ Preliminarni prigovori na Optužnicu u skladu s pravilom 72 Pravidnika, 30. oktobar 2007. (verzija na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku), 7. novembar 2007. (verzija na engleskom jeziku).

⁹ Odluka po preliminarnim podnescima na Optužnicu u skladu s pravilom 72 Pravidnika, 14. decembar 2007.

Prijevod

Optužnice (dalje u tekstu: Drugi preliminarni podnesak).¹⁰ Pretresno vijeće je odbilo ovaj zahtjev Odlukom od 1. oktobra 2008. (dalje u tekstu: Odluka od 1. oktobra 2008.).¹¹

3. Tužilaštvo je predmetni Zahtjev podnijelo 16. oktobra 2008. Optuženi je odgovorio 24. novembra 2008. (dalje u tekstu: Odgovor).¹² Tužilaštvo je 5. decembra 2008. podnijelo zahtjev za odobrenje da uloži repliku i repliku na Odgovor (dalje u tekstu: Replika).¹³

II. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

A. Zahtjev

4. Tužilaštvo traži od Pretresnog vijeća odobrenje za podizanje Druge izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Druga predložena optužnica).¹⁴ Tužilaštvo predlaže sljedeće "nematerijalne izmjene" Optužnice: (i) druga referenca na "područja" u paragrafu 5 se briše; (ii) referenca na to da se livada u Sandićima nalazi "na oko 18 kilometara zapadno od Bratunca" ispravlja se na "oko 12 kilometara zapadno od Bratunca" (u paragrafu 21.4.1); (iii) šest pogrešnih referenci na druge paragrafe u Optužnici se ispravlja (u paragrafima 21.5, 28, 29(a), 34, 60 i 61);¹⁵ i (iv) uslov *mens rea* za prisilno premještanje i deportaciju se ispravlja (u prilogu C Optužnici).¹⁶

¹⁰ Preliminarni podnesak na osnovu pravila 72(A)(i), (ii) sa zahtjevom za razjašnjenje smisla nekih navoda u Optužnici, sa dodacima I i II, 28. juli 2008. (verzija na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku), 8. august 2008. (verzija na engleskom jeziku).

¹¹ Odluka po drugom preliminarnom podnesku u vezi s Optužnicom na osnovu pravila 72 Pravilnika, 1. oktobar 2008.

¹² Odgovor Zdravka Tolimira na Zahtjev tužilaštva za odobrenje da podigne Drugu izmijenjenu optužnicu, 24. novembar 2008. (verzija na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku), 28. novembar 2008. (verzija na engleskom jeziku).

¹³ Zahtjev za odobrenje za ulaganje replike i Replika na Odgovor Zdravka Tolimira na Zahtjev tužilaštva za odobrenje da podigne Drugu izmijenjenu optužnicu, 5. decembar 2008.

¹⁴ Zahtjev, par. 10.

¹⁵ Izmjena koju tužilaštvo predlaže u paragrafu 21.5 jeste da se broj paragrafa 21.15.1 doda napomeni koja je uvrštena iza paragrafa 21.5, koja glasi: "Napomena: Mjesta navedena dolje u paragrafu od 21.6 do 21.15.1 nalaze se u zoni odgovornosti Zvorničke brigade"; predložena izmjena u paragrafu 28 jeste da se referenca na brojeve paragrafa 48–50 zamijeni sa "34". Predloženi paragraf u tom dijelu stoga glasi: "[...] Zdravko Tolimir je mogao predvidjeti [...] da će tokom i nakon udruženog zločinačkog poduhvata pripadnici VRS-a i MUP-a počiniti pojedinačna situaciono uslovljena lišavanja života kao i djela progona, kao što su ona navedena u paragrafima 22 i 34 Optužnice"; predložena izmjena u paragrafu 29 jeste da se referenca na brojeve paragrafa 61–64 zamijeni sa "47–50". Predloženi paragraf stoga glasi: "[Tolimir] je pomogao i omogućio prisilno premještanje i deportaciju muslimanskog stanovništva Srebrenice, kako je navedeno u paragrafima 47–50 ove Optužnice"; predložena izmjena u paragrafu 34 jeste da se referenca na brojeve paragrafa 25–28 zamijeni sa "18 do 22", a 54 sa "57". Stoga, predloženi paragraf glasi: "Kako je navedeno u paragrafima od 18 do 22 i 36–57 ove Optužnice, zločin progona počinjen je, izvršen i proveden sljedećim sredstvima"; predložena izmjena u

Prijevod

5. Kada je riječ o "materijalnoj promjeni" u Optužnici, tužilaštvo tvrdi da su dva incidenta vezana za krivična djela koja su u paragrafu 22.1(b) i (c) bila uvrštena kao slučajevi situaciono uslovljenih lišavanja života sada izbrisana.¹⁷

B. Odgovor

6. Na početku, optuženi traži od Pretresnog vijeća da se uzdrži od rješavanja po Zahtjevu dok Žalbeno vijeće ne riješi po žalbi koju će on uskoro uložiti na Odluku od 1. oktobra 2008. On tvrdi da će, ukoliko Pretresno vijeće to ne učini, njegovo pravo na pravično suđenje biti ugroženo.¹⁸ On navodi da mu nije data mogućnost da uloži žalbu na Odluku od 1. oktobra 2008. zbog toga što, kao što je to slučaj sa Odlukom od 14. decembra 2007., nijedna od ovih odluka nije prevedena na "jezik koji on razumije".¹⁹ Napominjući da se objema navedenim odlukama u cijelosti odbacuju njegovi argumenti, optuženi tvrdi da, na osnovu pravila 72(B)(ii) ima pravo da traži odobrenje za ulaganje žalbe protiv onih dijelova odluka koji se tiču nedostataka u formi Optužnice.²⁰

7. U vezi sa Zahtjevom, optuženi tvrdi da je tužilaštvo pogriješilo u proceduralnom smislu zbog toga što su predložene izmijene podnesene u kasnoj fazi pretpretresnog postupka bez obzira na činjenicu da je tužilaštvo imalo dovoljno vremena da pregleda Optužnicu i da predložene izmijene nisu ni nematerijalne ni minorne.²¹ Budući da je Pretresno vijeće ranije zaključilo da Optužnica ne sadrži formalne nedostatke, optuženi tvrdi da bi predložene izmjene trebalo odbaciti, jer bi u suprotnom "Pretresno vijeće na posredan način priznalo da Optužnica

paragrafu 60 jeste da se referenca na broj paragrafa 34 zamijeni sa "35". Stoga predloženi paragraf u tom dijelu glasi: "Zdravko Tolimir [...] počinio djela u sklopu provođenja udruženog zločinačkog poduhvata koja su navedena u paragrafima od 35 do 37 ove Optužnice [...]; predložena izmjena u paragrafu 61 jeste da se referenca na broj paragrafa 40 zamijeni sa "22", a 48–50 sa "34". Stoga, predloženi paragraf u tom dijelu glasi: "Zdravko Tolimir je mogao predvidjeti [...] da će tokom i nakon udruženog zločinačkog poduhvata u cilju prisilnog premještanja i deportacije stanovništva enklava Srebrenice i Žepe srpske snage počiniti pojedinačna krivična djela, kao što su pojedinačna situaciono uslovljena lišavanja života i djela progona kako je navedeno u paragrafima 22 i 34 ove Optužnice". Vidi Dopunu B, str. 8–9, 18, 21, 27–28.

¹⁶ Zahtjev, par. 7.

¹⁷ *Ibid.*, par. 8.

¹⁸ Odgovor, par. 7. Vidi takođe *ibid.*, par. 46.

¹⁹ *Ibid.*, par. 4, 6.

²⁰ *Ibid.*, par. 5.

²¹ *Ibid.*, par. 9–10.

Prijevod

sadrži formalne nedostatke [i] ispravilo ih ne na zahtjev optuženog, nego samo tužilaštva, čime bi strane u postupku bile stavljene u neravnopravan položaj".²²

8. Optuženi ne iznosi nikakav prigovor na sljedeće predložene izmjene Optužnice: (i) ispravku u paragrafu 5 Optužnice; (ii) brisanje dva incidenta vezana za krivična djela koja su u paragrafu 22.1(b) i (c) Optužnice navedena kao slučajevi situaciono uslovljenih lišavanja života; i (iii) promjenu još jednog broja paragrafa pomenutog u paragrafu 60 Optužnice.²³ Međutim, on se protivi svim ostalim izmjenama koje predlaže tužilaštvo.²⁴ Ukratko, on tvrdi da je: (i) predložena izmjena u paragrafu 21.4.1 materijalne prirode budući da se tiče navođenja precizne lokacije livade u Sandićima;²⁵ (ii) izmjena u paragrafu 21.5 je suvišna budući da paragraf 21.5.1 već sadrži referencu na to da su navodni zločini počinjeni na jednoj lokaciji u zoni odgovornosti Zvorničke brigade;²⁶ (iii) izmjena u paragrafu 28 ugrozila bi ishod žalbe,²⁷ a bez obzira na ishod žalbe "stvara se nova konfuzija u Optužnici i traže se promjene koje bi u suštini dovele do proširenja obima treće kategorije udruženog zločinačkog poduhvata [dalje u tekstu: UZP]";²⁸ (iv) izmjenom ovog paragrafa tužilaštvo "prejudicira odluku Žalbenog vijeća kvalifikujući taj zahtjev za izmjenu kao "minoran" i "nematerijalan", a ova izmjena bi dovela optuženog u "neravnopravan položaj u odnosu na tužilaštvo čije su izmjene odobrene dok su jasni prigovori optuženog na nedostatke u Optužnici odbačeni";²⁹ (v) u vezi s promjenom u paragrafu 34 koji upućuje na paragraf 57,³⁰ paragraf 57 sadrži izjavu koja nije uvrštena pod tačkom 6 Optužnice (progon), "koja u kontekstu ove tačke čini optužbe protiv optuženog znatno težim";³¹ i (iv) izmjena u paragrafu 61 predstavlja "materijalnu izmjenu Optužnice [i]

²² *Ibid.*, par. 11.

²³ *Ibid.*, par. 12–13, 46(2).

²⁴ *Ibid.*, par. 46(3) i (4).

²⁵ *Ibid.*, par. 16–17.

²⁶ *Ibid.*, par. 20. Optuženi dalje tvrdi da ova izmjena samo stvara "pogrešan utisak da su druge izmjene minorne i nematerijalne". *Ibid.*

²⁷ *Ibid.*, par. 23.

²⁸ *Ibid.*, par. 24. Vidi takođe *ibid.*, 26–28. Pretresno vijeće napominje da optuženi griješi kada je riječ o promjeni koju tužilaštvo traži u paragrafu 28, tvrdeći da ono namjerava da zamijeni referencu na broj paragrafa 22 sa 32. Tužilaštvo ne traži takvu izmjenu. *Vidi* fusnotu 15.

²⁹ *Ibid.*, par. 29–32 (citati u par. 32).

³⁰ Optuženi se ne protivi brisanju referenci na paragrafe 25–28 iz paragrafa 34. Vidi *ibid.*, par. 35.

³¹ *Ibid.*, par. 36.

Prijevod

učiniće daljnje pripremanje odbrane mnogo složenijim i zahtjevnijim u vremenskom smislu zbog karakteristične prirode treće kategorije UZP-a".³²

9. Najzad, kada je riječ o ispravci tužilaštva u vezi s uslovom *mens rea* za prisilno premještanje i deportaciju, optuženi tvrdi da ga brisanje termina "trajno" iz uslova *mens rea* "stavlja u znatno nepovoljniji položaj i odgađa suđenje [i da će to] u značajnoj mjeri produžiti vrijeme potrebno za pripremu suđenja i izvođenja dokaza kojima treba da pobija navode tužilaštva".³³

10. U svjetlu gorenavedenog, optuženi traži odbacivanje izmjena koje je predložilo tužilaštvo (izuzev onih kojima se on ne protivi). On takođe traži da, ukoliko ovaj podnesak bude u cijelosti ili djelimično odbijen, Pretresno vijeće okvalifikuje predložene izmjene Optužnice "kao materijalne i primijeni pravilo 50(B) i (C) Pravilnika".³⁴

C. Replika

11. Tužilaštvo traži odobrenje za ulaganje replike,³⁵ i tvrdi da bi Odgovor trebalo zanemariti.³⁶ Tužilaštvo tvrdi da Pretresno vijeće može riješiti po Zahtjevu bez nanošenja ikakve štete optuženom budući da se predloženim izmjenama ne mijenjaju obim i priroda optužbi protiv njega.³⁷ U ovom pogledu, tužilaštvo uvažava činjenicu da, iako Optužnica u potpunosti obrazlaže tezu protiv optuženog, netačne uporedne reference na neke brojeve paragrafa stvaraju razumljivu konfuziju.³⁸ Ove greške su nastale uslijed korištenja zajedničke optužnice u predmetu *Popović i drugi* kao uzorka za Optužnicu protiv ovog optuženog.³⁹ Tužilaštvo tvrdi da se predloženim izmjenama ne proširuje teza protiv optuženog nego se

³² *Ibid.*, par. 40. Vidi takođe *ibid.*, par. 42. Optuženi tvrdi da bi tužilaštvo "proširilo obim treće kategorije UZP-a, koja sada obuhvata ne samo zauzimanje Srebrenice (kao u paragrafu 40 koji sadrži te navode, ali ne i optužbe) i paragrafe 48–50 (prisilno uklanjanje muslimanskog stanovništva iz Srebrenice), nego i sve navode iz paragrafa 22 (situaciono uslovljena lišavanja života) i 34 (koji bi, ukoliko bude izmijenjen upućivao na paragrafe 18–22 i 36–57 i sva djela koje tužilaštvo kvalifikuje kao djela progona). Na osnovu trenutno važeće Optužnice, može se zaključiti da je [optuženi] optužen za druga djela zasnovana na prvoj kategoriji UZP-a, koja se ne pominje u paragrafu 61 trenutno važeće Optužnice". *Ibid.*, par. 39.

³³ *Ibid.*, par. 43.

³⁴ *Ibid.*, par. 46(5).

³⁵ Replika, par. 1.

³⁶ *Ibid.*, par. 1, 19.

³⁷ *Ibid.*, par. 2.

³⁸ *Ibid.*, par. 3.

Prijevod

njima ispravljaju ove "greške u formatiranju" kako bi se obezbijedila unutrašnja konzistentnost Optužnice.⁴⁰ U ovoj fazi postupka, kada još nije određen datum početka suđenja, tužilaštvo tvrdi da se predloženim izmjenama ne nanosi nikakva šteta optuženom budući da su on i njegovi pravni savjetnici imali dovoljno vremena da pregledaju drugu predloženu optužnicu i pripreme cjelovitu odbranu.⁴¹

12. Tužilaštvo tvrdi da predložene izmjene u paragrafima 21.4.1, 21.5, 28, 29, 34, 61 ne utiču na tezu na koju optuženi treba da odgovori.⁴² Tužilaštvo tvrdi da će: (i) tačna udaljenost livade u Sandićima od Bratunca koja se navodi u paragrafu 21.4.1 otkloniti svaku nejasnoću u pogledu dotične lokacije;⁴³ (ii) uvrštavanje reference na paragraf 21.15.1 u napomeni iza paragrafa 21.5 doprinijeće lakšem snalaženju;⁴⁴ (iii) u vezi s paragrafom 28, optuženi pogrešno tvrdi da tužilaštvo predlaže zamjenu reference na paragraf 22 referencom na paragraf 32; a paragraf 28 sadrži jasne reference na druge paragrafe kao primjere širih kategorija predvidivih situaciono uslovljenih lišavanja života i djela progona;⁴⁵ (iv) u paragrafu 29 navodi se da je relevantno djelo koje je počinio optuženi bilo pomaganje i omogućavanje prisilnog premještanja i deportacije muslimanskog stanovništva Srebrenice, kako je navedeno u paragrafima 47–50; a izmjena se predlaže kako bi se pružilo razjašnjenje koje traži optuženi;⁴⁶ (v) ispravkom referenci na paragrafe u paragrafu 34 kako bi bili obuhvaćeni paragrafi 36–57 samo se uporedno referišu navodi o prisilnom premještanju i deportaciji, a događaji koji se u vezi s njima navode su već stavljeni na teret optuženom kao djela progona po tački 6 kako je navedeno u paragrafu 34(e);⁴⁷ i (vi) paragraf 61 sadrži jasne reference na druge paragrafe kao primjere šire kategorije predvidivih pojedinačnih krivičnih djela prema trećem obliku UZP-a; a

³⁹ *Ibid.*, par. 3. Tužilaštvo dodaje da Optužnica u ovom predmetu i zajednička optužnica u predmetu *Popović i drugi* sadrže različitu numeraciju i reference na paragrafe koje su bili ispravni u ovoj drugoj, ali više ne odgovaraju ispravljenim paragrafima u Optužnici. *Ibid.*, par. 7.

⁴⁰ *Ibid.*, par. 3, 7.

⁴¹ *Ibid.*, par. 4.

⁴² *Ibid.*, par. 8–17.

⁴³ *Ibid.*, par. 8. Tužilaštvo dodaje da će na suđenju predočiti dokumentarne, fotografske i video-dokaze kao i iskaze svjedoka za koje se nada da neće ostaviti prostora ni za kakvu zabunu u pogledu ove lokacije. *Ibid.*

⁴⁴ *Ibid.*, par. 9.

⁴⁵ *Ibid.*, par. 11.

⁴⁶ *Ibid.*, par. 13.

⁴⁷ *Ibid.*, par.15.

Prijevod

citiranje paragrafa 22 i 34 tematski se poklapa sa paragrafom 61 (i paragrafom 28), koji se odnose na situaciono uslovljena lišavanja života i djela progona.⁴⁸

13. Najzad, kada je riječ o paragrafima 93–94, tužilaštvo tvrdi da predložene izmjene kojima se brišu reference na "trajno" u navodima o *mens rea* prisilnog premještanja i deportacije odražavaju shvatanje tužilaštva u pogledu valjanog pravnog kriterijuma koji treba primijeniti.⁴⁹

III. MJERODAVNO PRAVO

14. U skladu s praksom Međunarodnog suda⁵⁰ i shodno pravilu 50,⁵¹ pretresno vijeće ima široka diskreciona ovlaštenja da dopusti izmjenu optužnice, čak i u kasnim fazama pretpretresnog postupka, ili čak nakon što je suđenje već počelo.⁵² Ali, to odobrenje ne može biti dato izuzev ako izmjena ne ispunjava sljedeća dva uslova: (i) njome ne smije biti nanesena nepravilna šteta optuženom kada se sagleda u svjetlu okolnosti predmeta u cjelini; i (ii) ako je predložena izmjena materijalna, ona mora biti potkrijepljena dokumentacijom ili drugim materijalom koji ispunjava *prima facie* kriterijume predviđene u članu 19 Statuta Međunarodnog suda.⁵³

15. Sudska praksa takođe nalaže da, prilikom ocjenjivanja da li će predložena izmjena dovesti do nepravilne štete po optuženog, moraju biti razmotrena sljedeća dva ključna

⁴⁸ *Ibid.*, par. 17.

⁴⁹ *Ibid.*, par. 18.

⁵⁰ *Vidi*, npr., *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-PT, Odluka u vezi s daljnjim izmjenama i prigovorima na Optužnicu, 13. juli 2006. (dalje u tekstu: Pretpretresna odluka u predmetu *Popović i drugi* iz jula 2006.), par. 5–11, 20–36. Mjerodavno pravo u vezi s ovom temom je nakon donošenja te odluke potvrđeno. *Vidi*, npr., *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-PT, Odluka po zahtjevu za izmjenu Izmijenjene optužnice, 12. juli 2007., str. 4.

⁵¹ Pravilo 50(A) predviđa, u relevantnom dijelu, sljedeće: (A)(i) Tužilac može izmijeniti optužnicu: [...] (c) kada se predmet dodijeli pretresnom vijeću, uz odobrenje tog pretresnog vijeća ili sudije tog pretresnog vijeća, nakon što se saslušaju strane. (ii) Nezavisno od bilo kakvih drugih faktora relevantnih za korištenje diskrecionih ovlaštenja, odobrenje da se izmijeni optužnica izdaje se samo onda kada se pretresno vijeće ili sudija uvjere da postoji dokazni materijal u prilog odobravanju predloženih izmjena koji zadovoljava kriterije iz člana 19, stav 1, Statuta. [...] (B) Ako izmijenjena optužnica sadrži nove optužbe, a optuženi je već stupio pred sudiju ili pretresno vijeće u skladu s pravilom 62, optuženi ponovo stupa pred sud čim to bude moguće kako bi mu se dala prilika da se izjasni o krivici po novim optužbama. (C) Optuženom se daje rok od dodatnih trideset dana da uloži preliminarne podneske na osnovu pravila 72 u vezi s novim optužbama, a datum početka suđenja po potrebi može se odgoditi kako bi se osiguralo dovoljno vremena za pripremu odbrane.

⁵² Pretpretresna odluka u predmetu *Popović i drugi*, 13. jula 2006., par. 8.

Prijevod

elementa: (i) izmjenom se optuženom ne smije uskratiti adekvatna mogućnost da pripremi djelotvornu odbranu; ukoliko se izmjenom razjašnjava teza tužilaštva i pružaju daljnje obavijesti optuženom o optužbama protiv njega, vjerovatnije je da će pretresno vijeće zaključiti da optuženom nije uskraćena adekvatna mogućnost da pripremi svoju odbranu; i (ii) izmjena ne smije negativno uticati na pravo optuženog da mu se sudi bez nepotrebnog odgađanja; mogućnost odgađanja postupka mora biti odvagana u odnosu na pogodnosti koje ta izmjena može donijeti optuženom i Pretresnom vijeću, kao što su pojednostavljenje postupka, potpunije shvatanje teze tužilaštva i izbjegavanje potencijalnih prigovora na optužnicu ili dokaze koji će biti izvedeni na suđenju. Vjerovatno je da će Pretresno vijeće dati odobrenje za određenu izmjenu ukoliko njeno uvrštavanje u optužnicu ne rezultira dodavanjem neke nove optužbe protiv optuženog, budući da je dodavanje nove optužbe skopčano sa rizikom odgađanja početka suđenja pokretanjem proceduralnih posljedica iz pravila 50(B) i (C).⁵⁴

IV. DISKUSIJA

16. Pretresno vijeće najprije će razmotriti tvrdnju optuženog da bi njegovo pravo na pravično suđenje bilo ugroženo u slučaju da Pretresno vijeće riješi po Zahtjevu prije njegovog ulaganja žalbe na Odluku od 1. oktobra 2008. Sa stanovišta procedure, za prigovore na formu Optužnice o kojima je riječ u ovoj odluci, optuženi shodno pravilu 72(B)(ii) i (C) najprije mora zatražiti od Pretresnog vijeća odobrenje da uloži žalbu na ovu odluku.⁵⁵ U ovom predmetu u kom se optuženi opredijelio za to da se sam brani, njemu je dopušteno da podnosi takve zahtjeve po zavođenju prijevoda odluke na bosanski/hrvatski/srpski jezik. Pretresnom vijeću je poznato da je Odluka od 1. oktobra 2008. zavedena na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku 2. decembra 2008. i da je, uslijed greške, trenutno u toku postupak prevođenja Odluke od 14. decembra 2007. na bosanski/hrvatski/srpski jezik. Međutim, Pretresno vijeće je mišljenja da, s obzirom na karakter predloženih izmjena, nema nikakvog razloga za odgađanje donošenja odluke po predmetnom zahtjevu do okončanja postupka po eventualnoj žalbi na ranije odluke vezane za prigovore na Optužnicu. Predložene izmjene ne bi ugrozile postupak po eventualnoj

⁵³ *Ibid.*, član 19 ("Pregled optužnice"), stav 1 glasi: "Optužnicu pregleda sudija pretresnog vijeća kojem je ona dostavljena. Ako se uvjeri da je tužilac utvrdio da *prima facie* postoje osnove, sudija će potvrditi optužnicu. Ako se u to ne uvjeri, optužnica se odbacuje".

⁵⁴ Pretpretresna odluka u predmetu *Popović i drugi* iz jula 2006., par. 9–10.

⁵⁵ Za prigovore na nadležnost Međunarodnog suda koji su razmotreni u Odluci od 1. oktobra 2008. optuženom se odobrava ulaganje žalbe bez traženja odobrenja na osnovu pravila 72(B)(i).

Prijevod

žalbi niti njen ishod čak i kada bi Žalbeno vijeće ukinulo Odluku od 14. decembra 2007. i Odluku od 1. oktobra 2008. budući da se tekuće izmjene ne tiču suštinskih pitanja utvrđenih tim rješenjima.

17. Pretresno vijeće se ne slaže s tvrdnjom optuženog da su izmjene koje predlaže tužilaštvo podnesene u kasnoj fazi pretpretresnog postupka. Shodno pravilu 50, Pretresno vijeće raspolaže širokim diskrecionim ovlaštenjima da utvrdi da li bi neku optužnicu trebalo mijenjati "čak i u kasnim fazama pretpretresnog postupka". Prema tome, ovo Vijeće treba da procijeni da li Zahtjev zadovoljava kriterijume za unošenje tih izmjena.

18. Za početak, Pretresno vijeće napominje da se optuženi ne protivi predloženim izmjenama Optužnice navedenim u paragrafu 8 *supra*.⁵⁶ Budući da su nesporne izmjene u skladu s uslovima predviđenim pravilom 50(A), Pretresno vijeće će ih odobriti.

19. U vezi sa zahtjevom tužilaštva za ispravljanje reference na lokaciju livade u Sandićima u paragrafu 21.4.1 Optužnice, Pretresno vijeće smatra da, uprkos prigovoru optuženog, učinak ove izmjene jeste da razjasni preciznu lokaciju na kojoj tužilaštvo tvrdi da su zatočeni bosanski Muslimani držani prije odvođenja na pogubljenje. Suprotno tvrdnji optuženog da je izmjena paragrafa 21.5 nepotrebna, Pretresno vijeće smatra da se ovom izmjenom unosi više preciznosti u tezu tužilaštva u vezi s ovim konkretnim navodom što je u krajnjoj liniji korisno a ne štetno za optuženog.

20. U vezi s izmjenama koje se tiču paragrafa 28, 29, 34 (djelimično u vezi s uvišavanjem paragrafa 57) i 61, Pretresno vijeće prima na znanje potvrdu tužilaštva da su pogrešne uporedne reference sadržane u svakom od ovih paragrafa rezultat prijenosa formatiranja iz Optužnice u predmetu *Popović i drugi*. Evidentno je da ovo može prouzrokovati konfuziju za čitaoca i, što je još važnije, za optuženog. Stoga su ove izmjene potrebne radi ispravljanja greške i otklanjanja svake eventualne konfuzije prouzrokovane nepreciznim referencama. Iz toga proističe da se izmjenama u paragrafima 28 i 61 ni na koji način ne proširuje treća

⁵⁶ Predložene izmjene na koje nije uloženi prigovor su sljedeće: (i) ispravka u paragrafu 5 Optužnice; (ii) brisanje dva incidenta vezana za krivična djela kao slučajeva situaciono uslovljenih lišavanja života navedenih u paragrafima 22.1(b) i (c) Optužnice; i (iii) izmjena još jednog broja paragrafa koji se pominje u paragrafu 60 Optužnice. Odgovor, par. 12-13, 46 (2).

Prijevod

kategorija UZP-a; umjesto toga, one su od pomoći za jasnije razumijevanje navoda protiv optuženog.

21. U vezi s prigovorom da je Pretresno vijeće ranije odbacilo podneske optuženog o nedostacima u formi Optužnice zbog toga što je ona nedvosmisljena i ne sadrži formalne nedostatke, Pretresno vijeće primjećuje da postoji razlika između nedostataka u Optužnici koji se tiču pitanja koja su temeljna za razjašnjenje sadržaja Optužnice i onih mjesta u Optužnici koja iziskuju samo nešto bolje razjašnjenje. Sve predložene izmjene će pomoći da se obezbijedi da istinska pitanja u okviru teze tužilaštva budu riješena. One ne predstavljaju materijalne promjene i neće prouzrokovati nikakvu štetu optuženom.

22. Na kraju, ispravka u vezi s uslovom *mens rea* koju predlaže tužilaštvo samo odražava stav tužilaštva u vezi s propisanim elementima *mens rea* za prisilno premještanje i deportaciju. Optuženi i dalje može iznositi argumente u vezi s njegovim stavom o pravnim uslovima za ova konkretna krivična djela, a na Pretresnom vijeću je da o tome odluči u svojoj presudi. Stoga se ovom izmjenom ne nanosi nikakva šteta i ona neće uticati na raspored suđenja.

23. U zaključku, Pretresno vijeće je mišljenja da su predložene izmjene u skladu s kriterijumima propisanim u pravilu 50(A). Budući da u ovoj fazi još nije zakazan početak suđenja, optuženi će imati adekvatnu mogućnost da pripremi djelotvornu odbranu. Pored toga, suprotno njegovoj tvrdnji, predložene izmjene neće rezultirati dodavanjem novih optužbi protiv njega i one, stoga, ne opravdavaju pokretanje proceduralnog mehanizma predviđenog pravilom 50(B) i (C).

V. DISPOZITIV

Iz ovih razloga, na osnovu pravila 50(A) Pravidnika, Pretresno vijeće ovim

- (1) **DAJE** tužilaštvu odobrenje za ulaganje Replike;
- (2) **ODOBRAVA** Zahtjev; i
- (3) **ODLUČUJE** da je Druga izmijenjena optužnica od sada važeća optužnica u ovom predmetu.

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
O-Gon Kwon,
sudija

Dana 22. decembar 2008.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]